

GULA PRESSEN

NUMMER 4 • NOVEMBER 2017

MEDLEMSTIDNING FÖR FDUV OCH DUV-FÖRENINGAR

Förbundskongressen • Valfrihet
Kärlek och sexualitet

s. 8 och 20

s. 11

s. 18 och 24

s. 27

Innehåll

- 3 Ledare: Begrepp väcker känslor**
- 4 Kurser och evenemang**
- 6 Medborgarinitiativ blir fråga för riksdagen**
- 8 Förbundskongressen valde ny ordförande**

FDUV får ny ordförande 2018. Avgående ordförande Wivan Nygård-Fagerudd tycker FDUV gör skillnad.

11 Rätt till kärlek och sexualitet

Temat sexualitet och intellektuell funktionsnedsättning är svårt eftersom det överskrider de gränser vi vanligen satt upp för intimitet och integritet. Lotta Löfgren-Mårtensson vill bryta tabun och få oss att rannsaka våra egna attityder.

14 Snuvad på konfekten? Valfrihet ska gälla alla

16 En del behöver mer för att få lika mycket

Lärum arbetar för lika möjligheter också för dem med inlärnings- eller kommunikationssvårigheter.

18 Åbolänningarna drog ut i vildmarken

På DUV i Västra Åbolands vildmarksdag fick deltagarna göra upp eld utan tändstickor, laga sin egen mat, lyssna på historier och delta i en skattjakt.

LÄTTLÄST

20 Bilder från förbundskongressen

23 Temaveckan för personer med utvecklingsstörning

24 DUV i Västra Åboland ordnade vildmarksdag

25 En öde ö

26 Vänannonser

27 FÖRENINGINFO

GULA PRESSEN

är FDUV:s medlemstidning som berättar om aktuella och kommande evenemang, intressanta företeelser och senaste nytt inom branschen. Tidningen skickas till alla DUV-medlemmar.

NÄSTA NUMMER

Nästa nummer utkommer vecka 8. Skicka material senast 21.1.

RESPONS OCH MATERIAL

till gulapressen@fduv.fi eller per post till Gula Pressen | FDUV Nordenskiöldsgatan 18 A 00250 Helsingfors

UTGIVARE

FDUV Nordenskiöldsgatan 18 A 00250 Helsingfors tfn (09) 434 23 60

ANSVARIG UTGIVARE

Lisbeth Hemgård lisbeth.hemgard@fduv.fi

REDAKTIONSSEKRETERARE

Matilda Hemnell matilda.hemnell@fduv.fi

OMBRYTNING

Linnéa Sjöholm

PÄRMBILD

Kent Berglund och Henrik Ström. Foto: Matilda Hemnell

ADRESSFÖRÄNDRINGAR

FDUV Nordenskiöldsgatan 18 A 00250 Helsingfors tfn (09) 434 23 60 e-post: fduv@fduv.fi

UPPLAGA

2 600

TRYCKERI

Fram Vasa 2017

Begrepp väcker känslor

Kårt barn har många namn, brukade min mormor säga. Uttrycket beskriver bra diskussionen på FDUV:s förbundskongress. Bytet av namn på förbundet väckte en livlig debatt.

FDUV har länge diskuterat en namnändring eftersom det gamla namnet är föråldrat. I namnet ingår begreppet ”utvecklingsstörd”, som inte längre anses lämpligt. Dessutom ingår ordet ”väl” som antyder ett ovanifrån perspektiv. Istället för att se personer med funktionsnedsättning som aktiva subjekt, signalerar formuleringen att vi betraktar dem som passiva objekt vi tycker synd om.

FDUV vill vara ett modernt människorättsförbund som motarbetar fördomar och vill därför inte heller använda stämplande eller föråldrade begrepp och formuleringar. Samtidigt vill FDUV vara tydlig med sitt budskap. Man ska förstå vem det är vi jobbar för.

Under de trettio år som jag haft kontakt med personer med intellektuell funktionsnedsättning har det använts många olika begrepp för målgruppen. Utvecklingshämmad, förståndshandikappad, personer med utvecklingsstörning och nu personer med intellektuell funktionsnedsättning är bara några av de begrepp som använts.

Begreppen väcker känslor och vi upplever dem olika. Jag tror att det handlar om när och i vilken roll vi kommit i kontakt med målgruppen.

Vem har då rätt att bestämma vilket begrepp som ska användas? Språkvetare har sina synpunkter på ordens användbarhet och om orden är i samklang med samhällsutvecklingen överlag. Inom funktionshinderforskningen lyfter man fram ordens betydelse – hur de påverkar vår samtid och synen på oss själva och andra.

Kongressdeltagarna var för ett namnbyte, men kunde inte enas kring ett begrepp. Därför stannade kongressen för en kompromiss där både begreppet personer med utvecklingsstörning och personer med intellektuell funktionsnedsättning ingår. Begreppen används vanligen synonymt, men kongressen upplevde att det finns en nyansskillnad. Det blir Patent- och registerstyrelsen som slutligen avgör om namnet ändras, eftersom den tar ställning till stadgeändringen som namnbytet innebär.

Lisbeth Hemgård, verksamhetsledare

Foto: Sofia Jernström

Kurser och evenemang

December

Temaveckan för personer med utvecklingsstörning

Temaveckan firas 1–7.12 med olika evenemang och på sociala medier. Årets vecka lyfter fram rätten till ett eget hem under temat *Ett eget liv, ett eget hem*. Temaveckan ordnas årligen av Kehitysvammaisten Tukiliitto, Me Itse, FDUV och Steg för Steg. För mera information: fduv.fi/temaveckan.

2.12: Vad är SOTE? Information på lättläst i Vegahuset i Helsingfors kl. 14.30–16

FDUV:s sakkunniga inom intressepolitiskt arbete Annette Tallberg berättar om vård- och landskapsreformen för Steg för Steg och andra intresserade. Mera information: sofia.jernstrom@fduv.fi, 040 504 37 55.

2.12: Själständighetsfest på restaurang Kajaniemi i Helsingfors kl. 18–22

Konferencier Christoffer Strandberg guidar oss genom en kväll med god mat, Bollywooddans och levande musik av husbandet Slim T & The Funky Pablos.

Inträde: 10 euro. Mera information och anmälan: jon.jakobsson@fduv.fi, 040 865 38 88.

2.12: Själständighetsfest på Carpella i Korsholm kl. 17–21

Vi firar att Finland varit självständigt i 100 år med en stor fest. Det blir dans till Wasa Groove Unit och mingelmat. Inträde: 10 euro. Mera information och anmälan: annika.martin@fduv.fi, 040 567 92 57.

5.12: Folkfest på Medborgarplatsen i Helsingfors kl. 18–20

FDUV är med på folkfesten för medborgarinitiativet Ingen marknadsvara. Bandet Pertti Kurikan Nimipäivät uppträder en sista gång för att fira att medborgarinitiativet samlat över 50 000 namn.

7.12: Ett eget hem – diskussionskväll på Konstfabriken i Borgå kl. 17.30–19

Hurdana tankar och drömmar om ett eget hem har unga och vuxna med intellektuell funktionsnedsättning? Medverkande är erfarenhetstalare, Kårkulla samkommun, representanter för kommuner och hyreshusbolag. Mera information:

elina.sagne-ollikainen@fduv.fi, 040 508 51 10.

7.12: Ett eget hem – diskussionskväll i Folkhälsanhuset i Vasa kl. 17.30–19

Kårkullas regionchef Otto Domars berättar om vilken boendeservice, vilka enheter och vilka planer för nybygge som finns i regionen. Kvällen riktar sig till anhöriga och andra intresserade. Mera information och anmälan: susanne.tuure@fduv.fi, 040 060 06 76.

7.12: Själständighetsdisko på TIAN i Helsingfors kl. 18–20

Steg för Stegs drömhemsgrupp ordnar disko för att fira Finlands självständighet. Ingen anmälan behövs. Mera information: frank.lundgren@stegforsteg.fi, 040 845 33 68.

12.12: #påhemvägen-träff för unga vuxna i Pargas kl. 10-15

Personer med funktionsnedsättning i åldern 18-29 år som funderar på att flytta till ett eget hem är välkomna på en planerings-

träff. Träffen är en del av projektet #påhemvägen. Under träffen presenteras olika boendeformer och alla får fundera på sina egna önskemål kring ett eget hem. Mera information: elina.sagne-ollikainen@fduv.fi, 040 508 51 10, fduv.fi/pahemvagen.

Januari

30.1: Seminarium om förverkligandet av KEHAS-programmet på G18 i Helsingfors kl. 12-15

Delegationen för boende för personer med utvecklingsstörning (KVANK) följer upp det så kallade KEHAS-programmet genom att ordna regionala seminarier. Målet med programmet är att avveckla boende på institution och att främja verkställandet av FN:s funktionshinderkonvention. Det svenska seminarier arrangeras av FDUV, Kårkulla samkommun och Folkhälsan. På seminarier granskar vi situationen för personer med intellektuell funktionsnedsättning gällande delaktighet, boende, arbete och tjänster för familjer. Mera information: elina.sagne-ollikainen@fduv.fi, 040 508 51 10.

Februari

3-4.2: DUV-dagar

Aktiva i DUV-föreningarna välkomnas till årets DUV-dagar. Vi diskuterar bland annat kommunikation, ekonomi och fritid. Är du intresserad av att delta? Ta kontakt med din egen DUV-förening. Mera information: jon.jakobsson@fduv.fi eller tina.selanniemi@fduv.fi.

19-23.2: Sportlovsläger för barn med intellektuell funktionsnedsättning på Högsand i Lappvik

Lägret riktar sig till barn i skolåldern från Nyland och Åboland. Varje barn har en egen ledare. Pris: 500 euro. Det finns plats för tio barn och deltagarna antas i anmälningsordning. Elektronisk anmälan till lägret på fduv.fi/kalender senast 31.1. Mera information: jon.jakobsson@fduv.fi, 040 865 38 88.

Hösten 2018

2-9.10: Resa till Solgården i Spanien

FDUV fortsätter sitt samarbete med Solgården på den spanska östkusten! Solgården är ett norskt hotell som riktar sig specifikt till gäster med intellektuell funktionsnedsättning och deras anhöriga. FDUV har bokplatser för 30 personer i oktober 2018. Detaljerad info i nästa GP. Mera information och anmälan: jon.jakobsson@fduv.fi, 040 865 38 88, solgarden.org.

Nya evenemang och uppdaterad information hittar du i vår webbkalender på fduv.fi/kalender.

Medborgarinitiativet Ingen marknadsvara! blir fråga för riksdagen

Medborgarinitiativet *Ingen marknadsvara!* som vill trygga mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning har samlat över 50 000 stödförklaringar. Det betyder att medborgarinitiativet går till behandling i riksdagen.

Medborgarinitiativet motsätter sig att boende och annat nödvändigt stöd för personer med funktionsnedsättning upphandlas. Enligt finsk lag och FN:s funktionshinderkonvention ska personer med funktionsnedsättning få vara med och bestämma om service som gäller dem.

Denna rätt förverkligas inte idag då de juridiskt sett inte är part i ärendet vid offentlig upphandling.

Handikappforum och Delegationen för boende för personer med utvecklingsstörning (KVANK) startade medborgarinitiativet den 12 juni. Som medlem i dessa har FDUV varit med i kampanjen. Stödförklaringar samlas in till och med den 12 december. Ju fler som stöder initiativet, desto tydligare är budskapet till riksdagen. Läs mer och skriv under initiativet på fduv.fi/ingenmarknadsvara.

Upprop: Har du foton från förr?

FDUV:s tidigare verksamhetsledare **Mikael Lindholm** skriver som bäst en historik om DUV-rörelsen. Arbetet är på slutrakan och nu efterlyser vi fotografier från DUV-föreningarnas verksamhet.

Har du bilder som kunde användas i historiken? De får gärna vara från olika aktiviteter. Skicka fotografierna till FDUV, Matilda Hemnell, Nordenskiöldsgatan 18 A, 00250 Helsingfors.

Uppge ditt namn och dina kontaktuppgifter och om du vill att vi skickar tillbaka bilderna. Bilder i elektroniskt format kan skickas till matilda.hemnell@fduv.fi. Det är viktigt att du berättar var och när bilderna är tagna och uppger namn på personerna om du känner till dem.

Marita Mäenpää går i pension – slår ett slag för kamratstöd

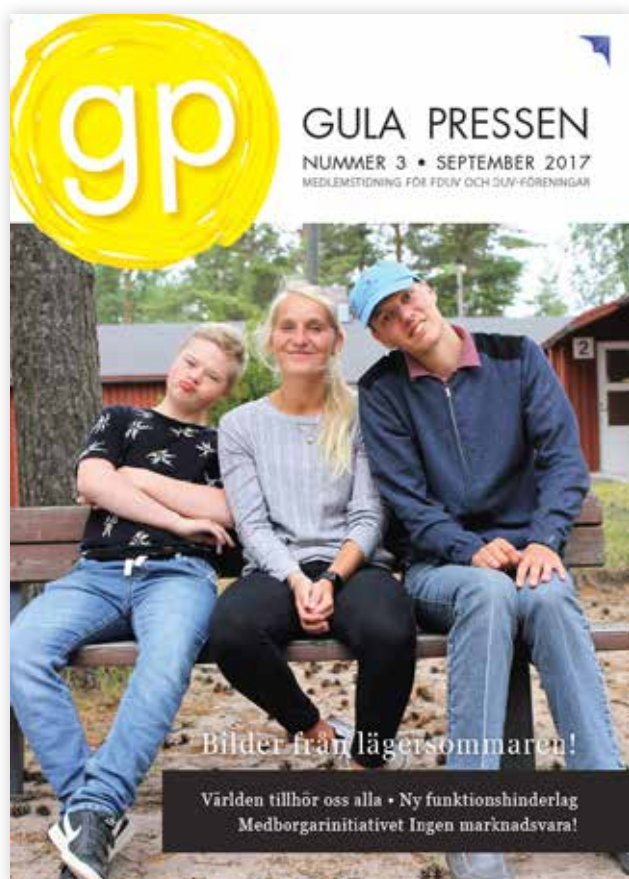
Projektkoordinator **Marita Mäenpää** avgår med pension vid årsskiftet. Marita har jobbat för FDUV i 30 år, först som kursplanerare och sedan som projektkoordinator, senast inom projektet *Familjestöd*.

Under sina år på FDUV har hon sett hur viktigt det är för personer med intellektuell funktionsnedsättning och deras anhöriga att få prata och dela med sig av sina erfarenheter. Under 13 år var hon med och ordnade samtalsveckor där personer med funktionsnedsättning fick

berätta om sitt liv. I Familjestödsprojektet har fokus varit på kamratstöd för anhöriga.

– Det är otroligt hur mycket de får kämpa i vardagen, och ändå finns där en styrka. Ibland känns det som att jag lärt mig mer av dem än vad jag kunnat ge, säger Marita Mäenpää.

Enligt henne har det bästa med jobbet på FDUV varit alla människor hon fått träffa. Arbetet har varit lärorikt, inspirerande, intressant och roligt, men också utmanande.

Delta i vår läsarundersökning – vinn biobiljetter!

Vad tycker du om Gula Pressen? Genom att delta i vår läsarundersökning kan du vara med i utlottningen av biobiljetter. Dessutom hjälper du oss att utveckla tidningen om och för personer med intellektuell funktionsnedsättning, deras anhöriga och andra som är intresserade av funktionshinderområdet.

Enkäten hittar du på fduv.fi/enkat. Du kan också be oss skicka den till dig per post. Enkäten är öppen fram till den 15 december. Mera information: matilda.hemnell@fduv.fi, 040 503 72 30.

Förbundskongressen valde ny ordförande

FDUV:s högsta beslutande organ, förbundskongressen, samlades i Tammerfors 28 till 29 oktober.

Förbundskongressen valde pedagogie doktor **Mikaela Björklund** till ny ordförande för FDUV.

– Jag ser det som ett stort förtroende och ett ännu större ansvar att få leda ett förbund som FDUV. Jag hoppas att mina kunskaper och erfarenheter ska vara till nytta, säger Mikaela Björklund som arbetar som universitetslärare vid Åbo Akademi.

Hon har bred erfarenhet av samhällspåverkan. Hon är bland annat ordförande för stadsfullmäktige i Närpes, styrelsemedlem i Svenska folkpartiet och vice ordförande i Österbottens förbund.

Många centrala frågor som vård- och landskapsreformen och en ny funktionshinderlag är under arbete.

– Det är viktigt att svenskspråkiga med intellektuell funktionsnedsättning och deras anhöriga blir hörda och att behoven hos denna minoritet inom minoriteten blir tillgodosedda, säger Mikaela Björklund.

Mikaela Björklund tillträder som ordförande i januari 2018. Mandatperioden är tre år. Hon efterträder **Wivan Nygård-Fagerudd**.

Att göra skillnad

I sitt hälsningstal på förbundskongressen sammanfattade Wivan Nygård-Fagerudd sina tre år som ordförande med orden ”att kunna göra skillnad”. Hon menar att hon verkligen sett att FDUV kan göra skillnad.

– Jag är tacksam över att ha fått vara med och göra världen till en lite bättre plats för personer med intellektuell funktionsnedsättning och deras anhöriga. Trots att jag nu avgår kommer jag att fortsätta jobba för tillgänglighet och delaktighet för alla, sade Wivan Nygård-Fagerudd i sitt tal.

Förbundskongressen godkände också en strategi för förbundet och tog ställning till en stadgeändring, som bland annat skulle innebära ett namnbyte.

Det nya namnet som förbundskongressen omfattade efter många omröstningar är *FDUV Förbundet för personer med utvecklingsstörning eller annan intellektuell funktionsnedsättning*.

Namnändringen träder i kraft om och när Patent- och registerstyrelsen godkänt de nya stadgarna.

Text och foto: Matilda Hemnell

Mikaela Björklund är FDUV:s ordförande 2018–2020.

”

Det är viktigt att svenskspråkiga med intellektuell funktionsnedsättning och deras anhöriga blir hörda och att behoven hos denna minoritet inom minoriteten blir tillgodosedda

Wivan Nygård-Fagerudd sade i sitt hälsningstal på kongressen att hon verkligen sett att FDUV kan göra skillnad.

Tero Määttä från Pargas fick vara med om många omröstningar på förbundskongressen.

FDUV:s styrelse 2018–2020

Ordförande

Mikaela Björklund, Närpes

Vice ordförande

1. Beatrice Wahlström, DUV i Östra Nyland

2. Christel Granholm-Hagen, DUV i Jakobstadsnejen

Ordinarie medlem

Benita Haals

Kerstin Strengell

Marion Norrgård

Majvor Neuman

Mikael Holm

Anna Öhman

Gösta Höijer

Åsa Krook

Inger Karlsson

Anja Dennstedt

Ersättare

Ossian Wassborr

Ulrika Häggman

Lars-Erik Björklund

Christina Mannfolk

Susan Enberg

Carola Gröndahl

Sylvan Höijer

Nanny Sundström

Monica Björkell-Ruhl

Joakim Smeds

DUV i Karlebynejen

DUV i Nykarleby

DUV i Vasanejen

DUV i Sydösterbotten

DUV på Åland

DUV i Västra Åboland

DUV i Kimitonejen

DUV i Västnyland

DUV i Mellersta Nyland

föreningen Steg för Steg

FDUV:s strategi i ett nötskal

Förbunds kongressen godkände en strategi för förbundet som definierar varför vi finns till, utgående från vilka värden vi jobbar, för vem vi jobbar och vad vi vill uppnå. Här presenterar vi den i korthet.

Mission

- FDUV arbetar för ett gott liv på jämlika villkor för svenskspråkiga personer med utvecklingsstörning eller annan intellektuell funktionsnedsättning i Finland.

Värden

Alla människor är lika värda. Alla är unika.

- Alla ska utifrån sina förutsättningar ges möjlighet att påverka sina liv och sin vardag.
- Alla ska ha rätt till goda och jämlika levnadsvillkor.
- Alla ska bemötas med förståelse och respekt för personlig integritet, på sitt eget modersmål.
- Samhället har det yttersta ansvaret för att varje enskild individ får det stöd hen behöver.
- Alla ska ha rätt till god och allsidig utveckling.

Målgrupp

1. Svenskspråkiga personer med utvecklingsstörning eller annan intellektuell funktionsnedsättning i Finland (barn, unga, vuxna och seniorer).
2. Anhöriga och närstående till målgruppen.
3. Personal som jobbar med målgruppen.
4. Andra personer som kan dra nytta av den service vi erbjuder.
5. Till vår målgrupp hör allt från personer med flera funktionsnedsättningar samtidigt och stort stödbehov, till personer med läs- och skrivsvårigheter och ett mindre stödbehov. Vårt uppdrag definieras av det behov av stöd personer har, inte av diagnoser.

Vision

- Vår målgrupp och deras anhöriga får sin **röst hörd** och är **delaktiga** i samhället.
- Vår målgrupp och deras anhöriga får **relevant service och stöd av god kvalitet**.
- Vår målgrupp har en **mångsidig och berikande fritid**.
- Vi har en **god kontakt och ett fruktbart samarbete** mellan målgrupperna, föreningarna och förbundet.
- Vi är en **känd människorättsaktör** och ett **modernt förbund** som går i bräschen för utvecklingen inom funktionshinderområdet.

Alla har rätt till kärlek och sexualitet

Temat sexualitet och intellektuell funktionsnedsättning är svårt eftersom det överskrider de gränser vi vanligen satt upp för intimitet och integritet. Det betyder ändå inte att vi ska låta bli att prata om det.

Väck inte den björn som sover. Det rådet fick **Lotta Löfgren-Mårtenson** av rektorn för särskolan där hon jobbade som kurator. Hon hade ställt frågor om sexualitet och fick snabbt känna att det var ett tabubelagt ämne.

– Men björnen var ju redan vaken. Sexualitet är något som finns och är allmänmänskligt, säger Lotta Löfgren-Mårtenson som i dag är professor i hälsa och samhälle med inriktning sexologi och sexualitets-

”

Sex handlar inte bara om det heterosexuella samlaget.

studier vid Malmö högskola. Hon har forskat i och skrivit böcker om sexualitet och intellektuell funktionsnedsättning.

Hon lyfter fram vikten av att ha koll på sina egna uppfattningar, erfarenheter och attityder och att vara uppmärksam på normer.

– Sex handlar inte bara om det heterosexuella samlaget, påminner Lotta Löfgren-Mårtenson.

Kramar, pussar, smekningar, kel och att hålla någon i handen är också sexuella handlingar och för många med intellektuell funktionsnedsättning är det den delen av ett privatliv de drömmer om.

En orsak till att frågan om sexualitet och funktionsnedsättning blir svår är att personal och anhöriga låter oron ta över. Oron handlar ofta om rädsla för sexuella övergrepp och oönskade graviditeter.

– Men väldigt många varken vill eller kan utföra samlag. Vi borde försöka släppa åtminstone en del av vår oro för att ge dem rätt till sexualitet och närhet, säger Lotta Löfgren-Mårtenson.

Hon påminner också om att majoriteten av alla med intellektuell funktionsnedsättning inte har en partner, så egensex – onani – är det vanliga sättet att vara sexuellt aktiv på.

– Onani är ett tabu som måste brytas, säger Lotta Löfgren-Mårtenson.

Många personer med intellektuell funktionsnedsättning drömmer om att ha någon att hålla i handen. Foto: Pixabay.

Kärlek, sexualitet, normer och gränssättning är svårt för alla – och spelet kompliceras ytterligare när det gäller personer med intellektuell funktionsnedsättning som mer eller mindre saknar ett privatliv, säger professor Lotta Löfgren-Mårtenson. Foto: Matilda Hemnell.

När möjligheten till privatliv är begränsad

Det hör till barns normala sexuella utveckling att ta avstånd från sina föräldrar och bli självständiga, men det är inte möjligt i samma utsträckning för dem som behöver hjälp med att gå på toaletten, byta kläder eller träffa andra människor.

– En person med funktionsnedsättning är i beroendeställning hela sitt liv. Vad betyder det att inte egentligen ha något privatliv? Sexualiteten är ju en del av privatlivet, säger Lotta Löfgren-Mårtenson och slår ett slag för hjälp till självhjälp.

– Det finns mycket vi kan göra för att öka personernas möjlighet till privatliv. Vi kan lägga kuddar i sängen, hjälpa till med att ta av kläder, ta fram sexuella hjälpmedel och stänga dörrar.

Lotta Löfgren-Mårtenson poängterar ändå att personal aldrig ska utföra sexuella handlingar på personer med funktionsnedsättning. Det kan handla om sexuella

”

Onani är ett tabu som måste brytas.

övergrepp. Också när det kommer till hjälp till självhjälp är det viktigt att inte agera på eget bevåg, utan att ha diskuterat med kollegerna.

– Det kan vara både olagligt och leda till konstiga relationer i personalen.

För sin doktorsavhandling har Lotta Löfgren-Mårtenson intervjuat personer med intellektuell funktionsnedsättning. Det kom fram att många är väldigt ensamma och att många drömmer om en partner. Därför efterlyser hon ett mindre inrutat liv för personer med funk-

tionsnedsättning och fler möjligheter för dem att träffa nya människor.

Inget generellt facit

Det finns ändå inget entydigt svar på frågan hur göra rätt när det kommer till sexualitet och intellektuell funktionsnedsättning.

– Men det är viktigt att fråga dem det gäller, säger Lotta Löfgren-Mårtenson.

Andra rekommendationer hon ger är att ta upp frågan

Lotta Löfgren-Mårtenson har skrivit många böcker om sexualitet och intellektuell funktionsnedsättning. Dessutom skriver hon lättlästa ungdomsromaner, vilket är ett sätt att nå de målgrupper som hennes forskning berör. Foto: Matilda Hemnell.

Foto: Annika Martin

till diskussion i förebyggande syfte, före något händer. Det vanliga är att det inte talas om det alls. Enligt henne är det i första hand personalens ansvar att ta initiativ till samtal med anhöriga.

- De är professionella, har ett större perspektiv och inte samma känslomässiga band till personen som föräldrarna.

Hon efterlyser också sexualitet som obligatorisk del i alla vårdutbildningar, och påminner att även personer med funktionsnedsättning har rätt till en bra och saklig sexualundervisning.

- Det är viktigt att inte bara förbjuda, utan också visa vad som är tillåtet.

Professor Lotta Löfgren-Mårtenson föreläste om sexualitet och intellektuell funktionsnedsättning för personal, studerande och anhöriga 21.9 i Helsingfors och 22.9 i Vasa.

Text: Matilda Hemnell

Snuvad på konfekten? Valfrihet ska gälla alla

Regeringens utkast till lag om valfrihet inom social- och hälsovården blev klart i slutet av oktober. För personer med intellektuell funktionsnedsättning och deras anhöriga kan valfrihet inom vården medföra möjligheter, men regeringens utkast till lag innebär också risker. Faller personer med intellektuell funktionsnedsättning utanför den grupp som kan få tillgång till personlig budget? Och hur ska de svenska tjänsterna tryggas?

I det nya förslaget till lag om valfrihet får finländarna välja sin egen social- och hälsocentral, privat eller offentlig. Landskapens affärsverk producerar de tjänster som inte fås vid social- och hälsocentralerna eller tandklinikerna, bland annat all socialservice och specialiserad sjukvård.

Landskapets affärsverk bedömer också kundens servicebehov och gör vid behov upp en kundplan. Kunden kan sedan med hjälp av kundsedel eller personlig budget välja att anlita olika serviceproducenter för att få de tjänster som finns i kundplanen.

Personlig budget – men för vem?

FDUV har länge arbetat för ökad valfrihet för personer med intellektuell funktionsnedsättning och har aktivt förespråkade nya stödformer som personlig budget. Många av tjänsterna för personer med intellektuell funktionsnedsättning ordnas i dag i grupp, och vi på FDUV tror att den personliga budgeten skulle hjälpa fler att få tjänster enligt de individuella behov de har.

I lagförslaget står ändå att personlig budget kan erbjudas personer som har ett långvarigt och omfattande behov av hjälp och *som antingen själva eller med stöd klarar av att planera och skaffa sina egna tjänster*. Den senare formuleringen kan innebära att personer med intellektuell funktionsnedsättning inte får tillgång till personlig budget, och bör därför strykas.

Oro för svenska tjänster

För svenskspråkiga personer med intellektuell funktionsnedsättning kan valfrihet innebära att flera, mindre serviceproducenter börjar erbjuda tjänster för svenskspråkiga personer med intellektuell funktionsnedsättning. Det skulle innebära fler alternativ att välja mellan.

Men valfrihetsutkastet innehåller också risker. I paragraf 41 står det att landskapet *i mån av möjlighet* ska se till att service finns att tillgå på landskapens språk, vilket inte garanterar rätten att få service på svenska.

FDUV och de övriga förbunden inom SAMS – Samarbetsförbundet kring funktionsnedsättning har föreslagit en samordnande och koordinerande mekanism för att trygga social- och hälsovårdstjänster för svenskspråkiga personer med funktionsnedsättning. Utan denna finns det en stor risk att tillgången till svenskspråkiga tjänster försämras då reformen träder i kraft år 2021.

Utkastet till valfrihet finns att läsa på regionreformen.fi. Utkastet är på remissrunda t.o.m. 15.12. Regeringspropositionen beräknas komma i mars 2018.

Annette Tallberg, sakkunnig inom intressepolitiskt arbete

Foto: Sofia Jernström

INGEN MARKNADSVARA!

**Ett medborgarinitiativ för rättigheter
för personer med funktionsnedsättning**

Visst är du med?

Genom att ge en minut av ditt liv är du med och möjliggör ett gott liv för personer med funktionsnedsättning. Underteckna medborgarinitiativet för att avsluta upphandling av nödvändig hjälp och stöd för personer med funktionsnedsättning:

medborgarinitiativ.fi

En del behöver mer för att få lika mycket

Lärum som hör till FDUV arbetar med att utveckla verktyg för anpassade inlärningsmiljöer. Lärum handleder kring material och producerar specialpedagogiska läromedel.

Lärums specialpedagogiska och sinnesstimulerande material som bollvästen, Time Timern och olika sittdynor kan beställas via shop.larum.fi.

Foto: Protac, Kom i kapp och Ann-Britt Pada.

Lärums devis är ”en del behöver mer för att få lika mycket”. Genom sitt arbete vill Lärum bidra till lika möjligheter också för dem med inlärnings- eller kommunikationssvårigheter. Om du arbetar med eller är anhörig till personer som behöver anpassade inlärningsmiljöer, till exempel personer med intellektuell funktionsnedsättning, är du välkommen att kontakta Lärums pedagoger för personlig handledning.

– Vi kan träffas och diskutera varierande behov rent allmänt, eller fundera på en specifik situation, berättar **Fredrika Nyqvist**, en av Lärums pedagoger.

Handledningen kan ges vid Lärum, på arbetsplatsen eller per telefon eller e-post.

Det finns många utmaningar, men lika många möjligheter, då fungerande inlärningsmiljöer byggs upp. Därför arbetar Lärum också med att skapa positiva attityder.

– Attityderna till specialarrangemang blir mycket mer positiva då man får hjälp med att skapa dem, säger Fredrika Nyqvist.

Specialpedagogiskt material

Vid sidan av handledningen producerar, utvecklar och förmedlar Lärum specialpedagogiska läromedel och material för Svenskfinland.

– Vi tar gärna emot tips och förslag på läromedel som borde produceras, säger **Carina Frondén**, pedagog på Lärum.

Allt material som Lärum förmedlar kan beställas via Lärums

”

Det finns ingen produkt som passar alla, men alla kan hitta något.

webbshop. Genom tjänsten *Låna Lärum* kan man också låna material från Lärum för att i lugn och ro bekanta sig med det före ett eventuellt köp. Dessutom har Lärum en materialbank på sin webbplats. Där finns digitalt material för anpassade inlärningsmiljöer för vem som helst att använda.

Utställningar i Vasa och Helsingfors

I samband med kontoren i Helsingfors och Vasa har Lärum utställningar. Där kan intresserade bekanta sig med allt det material Lärum har för att underlätta vardagen och skolgången för personer med särskilda behov.

– Utställningarna har öppet vardagar kl. 9–16. Boka gärna en tid före ni kommer så kan vi finnas till hands ifall av frågor, säger pedagog **Johanna Pipping-Arrakoski** som tar emot besökare i Helsingfors.

I anslutning till Lärums utställning i Helsingfors finns även ett visningsrum där man kan bekanta sig med sinnesstimulerande miljöer.

Hjälpmedel och sinnesmaterial i hemmet

En ökande kundgrupp hos Lärum är föräldrar och andra anhöriga.

– De letar ofta efter material och produkter som kan göra vardagen en aning lättare, säger Fredrika Nyqvist.

Om det till exempel är bekymmersamt då en uppgift ska avslutas och en annan påbörjas, kan en så kallad Timetimer vara till hjälp. Den visar tydligt hur lång tid som återstår. Det underlättar förståelsen för tid och förbereder personen på att situationen snart ändras.

Ett annat hjälpmedel är olika typer av penngrepp. De behövs av olika orsaker i olika åldrar.

Till Lärums utbud av sinnesmaterial hör också bollprodukterna, som är effektiva hjälpmedel för avslappning och sinnesstimulering. Det finns bland annat bolltäcken och bollvästar med tyngd och struktur, knätäcken, bollpallar och sensitstolar. Många av dessa bollprodukter går att hyra och pröva där hemma.

Gemensamt för alla produkter är att man inte kan säga vilken som är bäst.

– Det finns ingen produkt som passar alla, men alla kan hitta något, säger Fredrika Nyqvist.

Text: Matilda Hemnell

Vad är en anpassad inlärningsmiljö?

En inlärningsmiljö kan finnas var som helst. Vi lär oss överallt. I skolan, i hemmet, på arbetsplatsen. Hela tiden uppstår situationer då nya kunskaper behövs. Ibland måste inlärningsmiljön anpassas så att den som lär sig kan göra det på bästa sätt.

Det behövs kanske lättlästa texter, möjlighet att höra text uppläst eller hjälpmedel som underlättar koncentrationssvårigheter. Möjligheterna att anpassa miljön så att den stimulerar inlärning på bästa sätt är många. På Lärum finns material för detta.

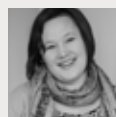
Ta kontakt med Lärums pedagoger!

Carina Frondén
040 751 46 94
carina.fronden@larum.fi

Johanna Pipping-Arrakoski
040 631 59 79
johanna.pipping-arrakoski@larum.fi

Fredrika Nyqvist
050 360 21 68
fredrika.nyqvist@larum.fi

larum.fi
shop.larum.fi

Lärum i Vasa, Storalånggatan 60
Lärum i Helsingfors, Nordenskiöldsgatan 18 A

Maten som serverades under vildmarksdagen hade deltagarna lagat själva.

Åbolänningarna drog ut i vildmarken

När DUV i Västra Åboland ordnade vildmarksdag fick deltagarna lära sig överlevnadskunskaper som att göra upp eld utan tändstickor. Det blev en minnesvärd dag ute i naturen.

Löven har börjat gulna på träden och marken doftar av blöt jord. Det är en solig lördagsförmiddag i september och deltagarna i årets vildmarksdag har samlats på Strandtorp i Pargas. Ivrigt ställer sig deltagarna i en ring på gården för en presentationsrunda. Efter att alla berättat vad de heter får de ett uppdrag: att hitta någonting i naturen som ryms i en handflata. En stund senare är trädgårdsbordet fullt av olika föremål.

En kaffepaus senare blir det dags att förbereda maten. Tillsammans hjälper alla till att tillreda den. Det blir tortilla till lunch, och en hel del grönsaker ska skalas och skivas. **Cia Holmberg** ser till att allt blir skuret i bitar. Med gemensamma krafter blir det en riktigt lyxig måltid.

Eld utan tändstickor

Utan eld blir det ingen varm mat, och att göra upp eld utan tändstickor eller tändare kan vara en riktig utmaning. **Annika Lahtinen**, dagens vildmarks-expert, förklarar hur man använder näver och ett tändstål för att få upp eld.

– Man ruggar upp nävern, då frigörs ångor som sedan gör att det börjar brinna om man drar en kniv mot eldstålet. Då uppstår det gnistor.

Hon drar kniven längs med eldstålet så att det gnistrar om det. Många deltagare är ivriga att testa på.

– Det är viktigt att man inte drar kniven enda ner på stålet, då släcker man gnistorna man just fått fram.

Johan Hedberg får upp en flamma som tar sig och nävern börjar brinna. Snart har deltagarna fått upp en ordentlig brasa och matlagningen kan börja. Vid elden grillar de malet kött och grönsaker. Deltagarna turas om att stå vid elden och röra om så att maten inte bränner vid.

Efter maten samlas alla vid elden för att vila på maten och för att berätta historier. Det är många som vill dela med sig av sina favoritberättelser eller sagor. Ledare **Hans ”Hasse” Henriksson** berättar en nyländsk version av mästerkatten i stövlarna. Alla lyssnar på berättelsen medan elden sprakar och solskenet värmer. Stunden avslutas med att alla får vara med och skapa en historia tillsammans. I tur och ordning får alla välja mellan olika alternativ som för berättelsen vidare.

– Daniel, hittade pojken en pilbåge eller en kniv? frågar Hasse.

– En kniv! svarar **Daniel Holmström**.

Skattjakt som höjdpunkt

Vildmarksdagens höjdpunkt, skattjakten, inleds med lagindelning och alla får ta en titt på skattkartan. Ledtrådar är utspridda på tomten och varje ledtråd leder till en annan. Skatten, en stor hög med äpplen, blir också dagens efterrätt. Med gemensamma krafter skivas äpplena som sedan steks över elden med farinsocker. Äpplena serveras med vaniljsås.

När solen sakta sänker sig över trädtopparna börjar det vara dags att avsluta dagen. Alla samlas en sista gång med sina föremål, som de valde i början av dagen, för att placera ut dem inne i en tavelram av åror som läggs på stranden. Före det är dags att packa ihop och åka hem får alla ett diplom över att ha deltagit i vildmarksdagen. Det tisslas och tasslas om dagens upplevelser. Alla är överens om att de haft en minnesvärd dag.

Övning ger färdighet. Deltagarna fick öva på att klyva vedklubbar och göra upp eld utan tändstickor.

Text och foto: Victoria Riikonen

LÄTTLÄST

Ann-Britt Alén och Ulrica Sund fick vara med om många omröstningar.

Förbundskongressen

FDUV samlades till förbundskongress den 28 till den 29 oktober i Tammerfors. Förbundskongressen ordnas vart tredje år. Då går man igenom vad förbundet har gjort och beslutar vad förbundet ska göra de kommande tre åren.

I år diskuterades bland annat om FDUV ska byta namn och vad FDUV tycker i olika frågor. Man valde också ny ordförande för FDUV. Hon heter Mikaela Björklund.

På förbundskongressen träffar man många nya och gamla bekanta. På lördag kväll var det middag och dans. Bandet Susann Sonntag's spelade musik.

Text och foto: Matilda Hennell

Heidi Hindsberg och Jon Jakobsson provar på cirkus.

Lisbeth Hemgård tar emot delegater.

Anders Ranta-Aho, Jon Tallberg och Rex Hartman.

Ulrica Sund och Anja Dennstedt.

Anja Dennstedt, Hanna Grandell och Jonas Berg-holm är boendevärderare.

Jonas Jansson och Tina Holms diskuterar FN-konventionen.

Fredrica Degerth, Hanna Grandell, Monica Björkell-Ruhl och Annika Holmberg.

Sussi Tuure och Annika Backman trivdes på dansgolvet.

Erik Weyand, Rex Hartman, Susann Sonntag och Heidi Hindsberg rockar loss.

Jan Granlund och Carola Hägg.

Jon Tallberg sjunger för Ulrica Sund som har födelsedag.

Temavecka firas i december

Temaveckan för personer med utvecklingsstörning firas den 1 till den 7 december.

Temat för veckan är

”Ett eget liv, ett eget hem”.

Personer med utvecklingsstörning har rätt att bestämma hur de bor på samma sätt som andra personer.

De ska också få tillräckligt med stöd för att kunna bestämma hur de bor.

De ska också få tillräckligt med stöd för att kunna bo på egen hand om de vill.

Hur vill du bo?

Vi har frågat unga vuxna på Optima i Malm hur de vill bo.

Så här svarar de:

- Min dröm är att bo i ett radhus i Esbo. Jag skulle ha en tvårummare med öppet kök, säger John Campbell.

- Jag vill flytta!

I mitt drömhjem har jag sällskap av någon i samma ålder och personalen har tid med mig, säger Lotta.

- Jag vill bo ensam med en hund.

Mitt hem kunde vara i Eira eller i Kasberget, säger Isa Moisio.

- I framtiden vill jag bo i en stor etta eller en tvårummare ett stycke från var jag bor just nu, säger Kari Lautjärvi.

Jag vill bo kvar där jag bor nu, i Bobäck, säger Carl Sergelius.

Text: Matilda Hemnell och Elina Sagne-Ollikainen

Foto: Susanne Tuure

DUV i Västra Åboland ordnade vildmarksdag

DUV i Västra Åboland ordnade en vildmarksdag för personer med utvecklingsstörning. Dagen ordnades på Strandtorp i Pargas.

Dagen började med att alla sade vad de heter. Sedan fick deltagarna en uppgift. De skulle söka i naturen någonting som ryms i handen. Senare på dagen gjorde de en tavla av alla saker de hade hittat.

Eld utan tändstickor

Under dagen var alla med och lagade mat. För att få varm mat måste de göra upp en eld.

Deltagarna fick lära sig hur man gör upp eld utan tändstickor. Till det behövs näver och ett tändstål. Tändstål är ett verktyg som man kan göra gnistor med.

Efter maten samlades alla vid elden för att berätta historier.

Skattjakt

Sedan var det dags för skattjakt. Deltagarna var delade in i lag och letade efter en skatt. Skatten var en stor hög med äpplen. Av äpplena gjorde de dagens efterrätt.

När dagen var slut fick alla deltagare ett diplom. Det hade varit en minnesvärd dag.

Text och foto: Victoria Riikonen

Bearbetning till lättläst: Matilda Hemnell

Hans Henriksson och Johan Hedberg klyver en vedklabb.

Med hjälp av ett tändstål kan man göra upp eld utan tändstickor.

En öde ö

**Mats Nordström tycker om att skriva.
Här är en av hans berättelser.
Den handlar om en man som heter Amos.**

Det var en farbror som hette Amos Axelsson.
Han var en gammal fiskare.
Han var 56 år.
Amos bodde i Amerika,
men plötsligt reste han till södern.
Han reste ensam.

När Amos skulle resa hem
missade han planet.
Men det kom en turist som sade åt Amos:
”Det finns en öde ö här nära
som du kan bo på”
”Jaha, hur skall jag ta mig dit?”
frågade Amos.

Turisten sade att han skulle köra Amos
till den öde ön med båt.
Och Amos hade sin resväska
och han fick en påse med mat från södern.

Amos flyttade till ön
och han bodde där en tid.
Men så skickade Amos flaskpost i vattnet.
Han lade också en karta i flaskan.
En fiskebåt från Ryssland
hittade flaskposten i sitt nät.
Men det började storma så mycket

och gå så höga vågor,
så de åkte hem till Ryssland
utan att hjälpa Amos.

Amos var i panik för det stormade
och han var ensam på ön.
Men plötsligt kom det en fiskebåt
från Finland förbi, och Amos började vinka.
Då förstod kaptenen på fiskebåten
att det var en man som var i panik.
Men när fiskebåten lade ner ankaret
så körde båten på grund.

Men så gick kaptenen till kommandobryggan
och såg på GPS:en
att ett fartyg från Holland var nära.
Kaptenen kunde åtminstone sex olika språk
och han fick reda på att fartyget
var ett lastfartyg.

Han tog kontakt med lastfartygets kapten
och den båten hade plankor ombord.
Den holländska båten hjälpte
det finska fartyget bort från grundet.
De lappade hålet och så fick kaptenen
och de andra åka mot Finland.
Och så klart tog de Amos med sig.

Text: Mats Nordström
Bild: Pixabay

Vänannonser

Hej

Jag söker efter en flickvän i åldern 17–40 år.
Jag är 24 år gammal.
Jag går på gymmet två gånger i veckan
och jag rör mig mycket på dagarna.
Jag tycker om att gå ut och äta och på bio
och jag brukar bowla varannan vecka.
Jag tycker om mopeder
och jag har själv en mopo.
Jag tycker också om musik.
Robin Packalén är min favoritartist.
Jag bor i västra Åboland och jag är från Pargas.
Jag är mycket lugn nuförtiden.
Jag har förändrat mig när jag har blivit äldre.

Kille med mopo

Hej!

Jag är en trevlig och romantisk Åbokille
som är 42 år gammal.
Jag tycker om att röra på mig i naturen
och om att åka på kryssning
eller kanske göra biobesök
eller gå på teater och restaurang.
Jag söker en trevlig och romantisk flickvän
som skall vara glad och trevlig
och som också tycker om bio
och om att vara ute och gå i naturen
och som gärna kommer med på någon kryssning.
Du skall vara 27–39 år.
och bo i eller nära Ekenäs, Helsingfors, Karis,
Hangö, Pargas, Borgå eller Åbo.

Vän av bio

Svara på en vänannons

Om du vill svara på någons kontaktannons
kan du skriva till GP per post eller e-post
och berätta vem du vill kontakta.
Vi skickar ditt meddelande vidare
till den du vill kontakta så att hon eller han
kan bestämma om hon vill skriva med dig.

Skriv en vänannons

Skriv till tidningen per e-post eller post.
Berätta vem du är och var du bor.
Berätta också vem
du vill få kontakt med.
Skriv ditt namn och din adress eller e-post.
Ditt namn eller din adress
kommer inte i tidningen.

Kontaktuppgifter

gulapressen@fdv.fi
Gula Pressen
Nordenskiöldsgatan 18 A
00250 Helsingfors

STEG FÖR STEG

Steg för Stegs styrelse de tre kommande åren. Från vänster John Pelkonen, Anja Dennstedt, Niclas Jansson, Jonas Jansson, Tero Määttä, Rex Hartman och ordförande Jon Tallberg.

Årsmöte och ny styrelse

Många medlemmar deltog i Steg för Stegs årsmöte i Tammerfors.

På årsmötet gick vi igenom vad föreningen gjort förra året och vad vi planerar att göra nästa år.

Vi valde också ny styrelse för de kommande tre åren.

Det blev ett spännande val och flera nya styrelsemedlemmar valdes in.

Jon Tallberg blev omvald till ordförande för Steg för Steg.

Vi önskar den nya styrelsen lycka till i sitt viktiga arbete!

Text och foto: Sofia Jernström

Steg för Stegs kafé i Jakobstad startar i januari

Välkommen på Steg för Stegs kaféträffar! Träffarna ordnas i Jakobstad en onsdagskväll varannan månad klockan 18 till 20.

Några Steg för Stegare har träffats och bestämt programmet för våren. I januari spelar vi biljard. I mars diskuterar vi om att bestämma själv. I maj bjuder vi in SAMS juridiska ombud för att prata mera om självbestämmande.

Är du intresserad av att komma med? Meddela Annika Martin, osterbotten@stegforsteg.fi, 040 567 92 57.

Text: Tina Holms

ETT EGET LIV, ETT EGET HEM

Temaveckan för personer med utvecklingsstörning 1–7.12.2017

Temaveckan

Steg för Steg deltar i temaveckan för personer med utvecklingsstörning den 1 till den 7 december. Vi har mycket program.

På lördagen den 2 december håller Annette Tallberg från FDUV en föreläsning för Steg för Stegs medlemmar och andra intresserade. Rubriken för föreläsningen är "Vad är Sote?" Information om vårdreformen på lättläst." Föreläsningen ordnas på Vegarhuset i Helsingfors klockan 14.30 till 16.

Efter programmet deltar vi i SAMS och FDUV:s självständighetsfest på Restaurang Kajsaniemi. Anmäl dig till sofia.jernstrom@stegforsteg.fi.

Steg för Stegs Drömhemsgrupp ordnar också ett eget SjälvständighetsDISKO tillsammans med DUV i Mellersta Nyland. Diskot ordnas på TIAN i Helsingfors torsdagen den 7 december klockan 18 till 20.

Text: Frank Lundgren

Foto: Pixabay

Julfest

Välkommen på DUV i Nykarlebys julfest på Restaurang Juthbacka lördagen den 9 december kl. 12.30! Vi börjar med att äta julbord med olika delikatesser.

Program:

Julevangeliet av Monica Borgmästars
Julsånger med Åsa Forsbacka
Jultomten
Ringlekar

Pris:

Föreningens medlemmar som har utvecklingsstörning: gratis.
DUV-föreningens övriga medlemmar: 20 euro.
Icke medlemmar: 25 euro.

Anmälning senast 3.12:

kerstin.strengell@multi.fi, 050 528 66 09.

Meddela eventuella dieter vid anmälan.

WWW.NYKARLEBY.DUV.FI

DUV:s bowlingturnering i Närpes Bowlinghall 28.10.

En del av gänget som deltog i bowlingturneringen. Teresa Råholm blev bowlingmästare 2017.

Bioföreställning lördag 9.12 kl. 14

Lördagen den 9 december bjuder DUV i Sydösterbotten sina medlemmar på en bioföreställning på BioBio Showtime i Mittistan-huset i Närpes. Filmen vi kommer att se heter Paddington 2.

Anmälning senast 2.12: sydosterbotten@duv.fi, 050 358 21 06.

DUV i Sydösterbotten önskar alla en riktigt God Jul & ett Gott Nytt År!

WWW.SYDOSTERBOTTEN.DUV.FI

DUV I VASANEJDEN

Foto: Pixabay

**DUV i Vasanejden önskar
alla en riktig
GOD JUL och ett
GOTT NYTT ÅR!**

Nästa medlemsblad kommer ut i slutet av december.

WWW.VASANEJDEN.DUV.FI

DUV I VÄSTNYLAND

DUV i Västnyland ordnar mycket program inför jul. Foto: Pixabay.

DUV i Västnylands hösttermin har varit fartfylld. En verklig höjdpunkt var besöket till presidentens sommarresidens Gullranda. Besöket gjorde vi i samband med djurskyddsjippet och allsången med Thomas Lundin och Calle Pettersson i Pargas. På Gullranda berättade guiden om Finlands tolv presidenter.

Klubbverksamheten, i synnerhet sportklubben, har också varit väldigt aktiv. Både Trixstar och teater Magnitude har sina regelbundna veckoövningar.

För slutet av året är det mest kultur som gäller, och det passar också bra i mörkret.

2.12: DUV:s och Kårkullas gemensamma julfest och självständighetsbal i Aulan. Vi firar Finland 100 år.

10.12: Pyssel i stallet – kom i julstämning i Horsbäck!

11.12: Julsånger i Karis kyrka. Trixstar uppträder.

16.12: Julkonsert med Krista Siegfriids i Karelia.

Se närmare info på vår webbplats, på Facebook (DUV i Västnyland) eller på Instagram (duvivastnyland).

WWW.VN.DUV.FI

Välkommen att titta in hos oss!

Om du inte redan besökt oss när vi har Öppet Hus på TIAN eller PORTEN, kom gärna och ta del av programmet eller bara titta in och chilla med andra över en kopp kaffe!

Familjprogram

Föreningen ordnar en gång i månaden olika aktiviteter för barn i åldern 8–16 år. Lördag 27.1 kl. 10–13 är det musikverkstad med ledare på TIAN. Vi provar olika instrument, sjunger och äter mellanmål som alla tar med själv. Anmälan senast 20.1: duv@vingen.fi.

Frivilliga behövs – valinsamling i Helsingfors och Esbo

DUV i Mellersta Nyland deltar i valinsamlingen En liten gest under presidentvalet. Vi söker frivilliga som kan hjälpa till på valdagen 28.1. Anmäl gärna ditt intresse med namn och kontaktuppgifter till duv@vingen.fi senast 5.1. Kontaktpersoner för insamlingspunkterna är Mauri Nyqvist (Esbo) och Lena Wenman (Helsingfors).

Föreningens aktiviteter håller julledigt 15.12–7.1. Mer om vårens program publiceras på föreningens webbplats och Facebook-sida samt i Infobladet som postas till alla medlemmar.

Öppet Hus på PORTEN i Esbo (Esboporten 3) onsdagar kl. 18–20

6.12: Stängt på grund av självständighetsdag.
13.12: JULFEST. Anmälan: Malena Ahlroos, 044 533 93 94.

Öppet Hus på TIAN i Helsingfors (Tavastvägen 10) torsdagar kl. 18–20

7.12: Ett Häftigt SjälvständighetsDISKO i samarbete med Steg för Steg
14.12: JULFEST med Lucia och jultomten! Ta gärna med en liten julklapp (2–4 euro). Anmälan senast 8.12: duv@vingen.fi.

DUV PÅ ÅLAND

Glada medaljörer i årets Opal Open.

Opal Open 2017

Opal Open ordnas på initiativ av Mats Rosberg och i samarbete med DUV på Åland. Tävligen ordnades första gången 2016 och då var det 16 deltagare från DUV och lika många från Ålands Bowlingförbund (ÅBF). I år var det 23 personer från DUV och nästan lika många från ÅBF.

Tävlingen är en partävling, en DUV:are och en ÅBF:are spelar som ett lag. DUV:aren slår första slaget i varje uppställning och sedan är det upp till ÅBF:aren att försöka spärra om det finns kuglor kvar, annars slår DUV:aren igen.

Årets tävling spelades över fyra serier och var mycket spännande och underhållande. Efter många strikar, spärrar och mycket jubel stod till slut Andreas Sundin och Amadeus Ahonen som segrare. Slutresultatet över fyra serier blev 678 och snittet per serie blev 169,5 med bland annat 11 strikar. På andra plats kom Emelie Ahonen och Amadeus Ahonen och på tredje plats Jan "Keegan" Mattsson och Hilding "Hille" Mattsson.

9.12 blir det filmsläpp för årets fotbollsfilm.
Foto: Pixabay.

Plock ur kalendern

Filmsläpp på Bio Savoy lördag 9.12 kl. 12-14

Mingel och visning av fotbollsfilm mellan DUV och IFK Mariehamn. Regissör för filmen är Johan Karrento. Anmälning senast 7.12.

DISCO på HandiCampen fredag 19.1 kl. 18-20.30

DJ Zacke från evenemangsföretaget ZEVENTS står för kvällens underhållning. Gratis inträde! Anmälning senast 16.1.

Afterwork på Restaurang Oliven fredag 2.2 kl. 17.30

Vi träffas kvällstid över en bit mat. Anmälning senast 24.1.

Månadslunch på Restaurang Nautical andra onsdagen i månaden kl. 12-13

Vi diskuterar aktuella frågeställningar och ger varandra stöd och råd. Vårens lunchträffar är 10.1, 14.2, 14.3, 11.4 och 9.5.

Allsångkvällar på Gallerian 29.1, 26.2, 26.3 och 16.4 kl. 18-20.30

Allsång med Marita för ungdomar i åldern 20 år och uppåt.

Mera information och anmälningar:

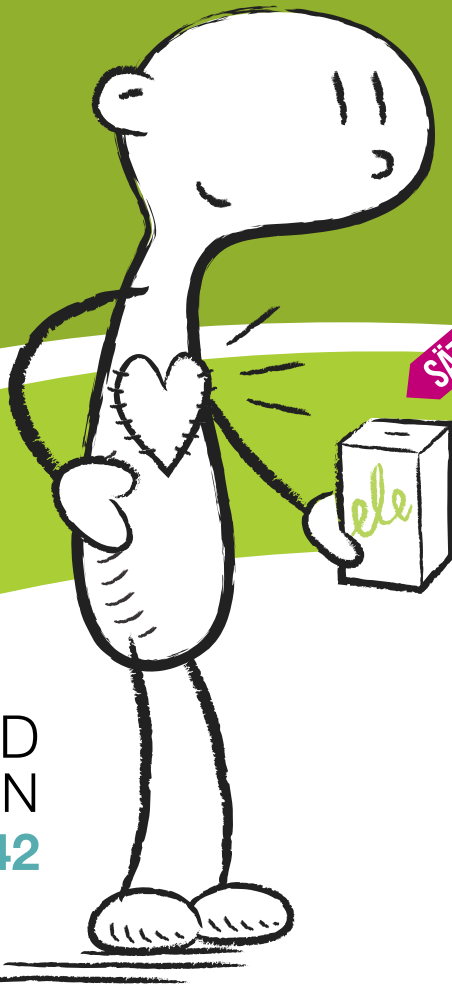
018 527 371, 018 527 372 eller
susan.enberg@handicampen.ax

HJÄLP DET LOKALA HANDIKAPP- OCH FOLKHÄLSOARBETET.

DONERA!

BÖSSINSAMLING PÅ RÖSTNINGSPLATSERNA UNDER PRESIDENTVALET

SÄTT DIN SLANT I BÖSSAN!

BIDRA MED
PIVO-APPEN
050 44 88 242
pivo

PIENI
ele

PIENIELE.FI

VI ÄR MED

